

Беседа на Велику Среду

*Простре блудница косе пред Тебе Господе,
пружи Јуда руке безаконцима;
она да прими опроштај,
а овај да прими сребрнике.*

{gall width=119 height=189}slicice/vldknikolaj.jpg{/gall}Први грех који се показао у ономе свету духовноме јесте завист. Сатанаил је позавидео величини Створитеља свога, због чега је одбачен и бачен у поноре паклене таме. Кад је он отпао од Бога, отпало је и име Божије из његовог имена. Јер име Божије на јеврејском јесте Ил. Као у речи Емануил или Михаил или Гаврил. Сатанаил је од тада прозват Сатана. Но Сатанаилова завист је била везана са гордошћу, као то што обично бива. Јер он је помислио - као што сваки отпадник од Бога и данас помишља - да он може боље и мудрије од Бога управљати овим Божијим светом.

Први грех који се показао на људском роду у овоме свету јесте опет завист, па одмах по том гордост. Завидљиви Сатана дошапнуо је Еви, да она и њен муж могу бити богови само ако погазе заповест Божију. У том тренутку отров зависти према Створитељу своје кануо је и у душу женину; а са завишћу брзо и други грех, гордост, то јест луда помисао да заиста и она и њен муж могу постати богови - кроз грех, кроз грех отпада од Бога Створитеља! Уз ове две накарадне сестре близнакиње показала се одмах и трећа: уз завист и гордост јавила се и блудња. Па као што завист и гордост могу бити разноврсне, тако је разноврсна и блудња. Јер блудња може бити у мислима, у осећајима, у речима, у делима; у духу и у телу. Но у свима својим врстама блудња значи једно исто, наиме: блуђење са пута који је Бог указао и бесциљно, и бесмислено лутање по странпутицама, које удаљују човека од Бога, одузимају му од имена оно ил, име Божије, и увршћују га у мрачну парадну онога злодуха, коме је прво од имена одузето ил - име Божије.

Каже се негде, како је прво Ева „соблудила са змијом“ у Рају. Наравно, да се ту не помишља на блудњу телесну него мисаону, јер је свака блудња у зачетку свом мисаона. А тај зачетак блудње у мислима брзо се шири после, као рак, по целом бићу човечијем. Историјски - тај зачетак је од Сатане; те као што су завист и гордост сатански греси, тако исто и блудња је сатански грех. Уистини блудња је и сада као и од увек Сатанино једино занимање, цело биће његово. У Јеванђељу названа је та сатанска блудња лажју.

Он је лажа и отац лажи. И код људи свака блудња јесте лаж. Јер није од Истине, нити ходи путем Истине, нити се стреми ка Истини, него је бесциљна, бесмислена и бесплодна. И у нашем језику назива се блудњом свако удаљавање од правога пута и циља. Кад неко сиђе с правога пута или изгуби циљ свога пута, за њега се каже: заблудео! То јест: упутио се лажним путем ка лажном циљу. Блудња је лаж, и она долази од оца сваке лажи.

И телесна блудња је лаж. Она је као израз свих блудњи човекових. Савршена лудост, беспуће и бесциљност. Вршење воље не Божије него Сатанине. Тријумф себичности и бесловесности. Сушта лаж од оца сваке лажи. У ту лаж обукли су се Адам и Ева када су по Сатанином рецепту захтели постати богови. Осетили су се нагим. И били су наги од Истине. И духовни вид им је одузет, онај вид којим су они дотле гледали једно у другом живу божанску душу. Остале су им само очи телесне, очи којим су они могли видети само тело једно другог. Земља је гледала земљу. И земља је само видела земљу. Љуска је посматрала љуску, док је језгро скривено од обојега. И од тада почели су они рађати децу у телесној похоти, то јест у блудњи или лажи. Јер нису мислили на циљ свога сједињења, уређеног и одређеног по разуму Божијем. Нису мислили на децу него на себе, и то не на себе као живе душе него као телеса. Тако се изродило потомство Адамово у похоти и блудњи или лажи. Ко је могао спасти род људски од те сулуде блудње осим Онај који се није родио од похоти ни од воље тјелесне, ни од духа лажи него од Духа Светога и од Девојке Свете? Ко пак од људи може примити спасење осим онога ко верује, да је Христос рођен од Духа Светога и Девојке Свете?

У данашњим читањима, поукама и песмама Црква нам показује пример једне жене грешнице, која је са том вером у Сина Дјеве Марије примила спасење. Вама је свима познато како се то догодило. Ја ћу поновити причу укратко: Неки губави фарисеј позвао је Господа Исуса на ручак. Ту је био и Јуда. Кад су сели за трпезу наједном уђе у кућу једна жена, позната грешница из града. Донесе стакленицу скупоценог мира, зађе позади Исуса, распусти своје косе, клече и поче мирисом прати ноге Господње, мирисом и сузама прати, а косом отирати. Тада се јавише два господина за реч: губави домаћин и Јуда среброљубац. Губави домаћин подругљиво рече у себи за Исуса: да је он пророк знао би ко и каква га се жена дотиче; јер је грјешница. А Јуда опет, ванбрачни син неке друге грешнице према предању - оваплоћење среброљубне блудње свога рода и сам погружен у финансијске апетите свога племена - љутито узвикну: зашто се ово миро не продаде за триста гроша и не даде сиромасима?

Тако су се, дакле, против покајане жене грешнице дигла два љута грешника: један фарисеј сав од греха губав телом и душом, и један издајник који је за 30 сребрника продао свога Учитеља. Но од обојице ми добијамо по једно драгоцено сведочанство, од губавца - да грешнике нико тако не оптужује као грешник, а од издајника - да је миро

које је она грешница левала на ноге Исусове заиста било веома скупоцено. Стајало је триста гроша, по речима Јудиним. А Јуда је био вешт то проценити! Укоревши обојицу како ваља Господ се окрете уплаканом жени покајници и благо јој рече: Опраштају ти се гријеси... Вјера твоја поможе ти; иди с миром (Лука 7, 37; Јов. 12, 4). И устаде жена изнова рођена, чиста и светла као Ева пре греха; не више грешница но праведница, и не више жена него девојка, управо девица тек рођена Духом Господњим. Све њене блудње биле су скинуте с њеног живота као одвратна дроњава хаљина.

Ево чуда над чудесима! Ево радости, којој се ангели небески радују, а од које пакао плаче! Кћи Сатанина постаје кћи Божија. Изгубљена овца - нађена. Беспутна - упућена на пут. Ослепљена гнојем сатанске блудње - прогледала и видела себе као живу божанску душу. Заблудела у свињски обор - враћена у царски двор Оца свога. Која сила на земљи може то чудо учинити, тај преврат у човеку произвести? Какав збир природних и културних сила може ту промену у човеку извршити? Која школа, и каква мудрост било јелинска или индијска? Нико и ништа, и опет кажем: нико и ништа осим Њега од Деве Рођенога. Једино Он свесилни Носилац и Спроводиолац вечне небеске силе, могао је то чудо учинити. Он и данас чини таква чудеса, чудеса препорођаја и преокрета. Нико други осим Он.

Приђите му зато сви ви, грешници и грешнице, слободно с покајањем и сузама. Учините жртву од свога имања, блудњом стеченога, као она велика покајница. Нека замирише ваша жртва као драгоцено миро. А свако добро дело у име Његово представља пред Њим драгоцено миро, и мирише као најмириснији аромат. Не питајте, где ћемо Га наћи, да му ставимо наше миро, купљено од добитка на блудњи нашој. Не питајте, где је кућа оног губавог фарисеја, да би нашли Сина Дјеве Марије. Гле, он није више за трпезом губавог Симона на земљи, Он је за рајском трпезом Оца Свог на небесима. Но слободно Му се може и сада прићи; чак и лакше него онда, јер се не мора нико тискати између губаваца и издајника. Сваки Му може слободно и лако прићи. Ако хоћеш, можеш прићи икони Његовој у цркви, и принети Му своје сузе и своје миро. Слободно и храбро, не бој се. И не мисли, да те Он неће погледати и чути због гадних греха твојих. На против, Он те чека. Он гладни и жедни за твојим покајањем. Он ће се окренути од небеске трпезе и погледати на тебе. Само принеси миро у облику ма какве жртве и уз то сузе твоје. И чућеш у срцу слатки глас Његов: Опраштају ти се гријеси; иди с миром! И мир ће ваистину завладати у немирној души твојој. Јер ћеш бити нова твар, очишћена и растерећена и препорођена. И веселићеш се и играти од радости, славећи Христа Бога, вазда слављенога на небеси и на земљи.

Амин.